

POLITIKOS IR PRAKTIKOS REKOMENDACIJŲ ATASKAITA

Turinys

1. Įvadas	3
2. Tyrimo metodika	7
3. Antrinių duomenų šaltinių analizės rezultatai	12
3.1. Suaugusiųjų švietimo teikimas	12
3.2. Skaitmeninių ir andragoginių įgūdžių atnaujinimas	18
3.3. Alternatyvūs ir kūrybiniai modeliai	24
3.4. Žemos kvalifikacijos suaugusiųjų požiūris	30
4. Pagrindinės focus grupių išvados	35
5. Suaugusiųjų įtraukimo į švietimą priemonės	42
6. Suaugusiųjų įtraukimo į mokymąsi visą gyvenimą priemonės	43
7. Įrankiai, skirti suaugusiems besimokantiems sutelkti dėmesį	44
8. Skaitmeninės priemonės suaugusiųjų švietime	45
9. Rekomendacijos politikos formuotojams	46
10. Išvados	52

1. ĮVADAS

„Erasmus+“ projektu „One Step Up“ (liet. vienu žingsniu aukštyn) siekiama iš esmės pakeisti suaugusiųjų švietimą visoje Europoje, identifikuojant ir įgyvendinant geriausią praktiką, novatoriškas priemones ir veiksmingas strategijas, kaip įtraukti žemos kvalifikacijos suaugusiuosius į mokymąsi visą gyvenimą. Šioje išsamioje ataskaitoje pateikiamos atliktų focus grupių ir antrinių duomenų šaltinių analizės įžvalgos. Tyrimas atliktas aštuoniose šalyse: Lietuvoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, Čekijoje, Airijoje, Portugalijoje, Kipre ir Kroatijoje. Pagrindinis tikslas – sukurti įtraukią ir veiksmingą suaugusiųjų švietimo sistemą, kuri padėtų spręsti unikalius iššūkius, su kuriais susiduria žemos kvalifikacijos suaugusieji, bei skatintų nuolatinį mokymąsi.

Šioje santraukoje apibendrinamos pagrindinės projekto „One Step Up“ išvados ir rekomendacijos, politikos formuotojams pateikiamos gairės, kaip tobulinti suaugusiųjų švietimo sistemas Europoje.

Suaugusiųjų švietimas vaidina pagrindinį vaidmenį skatinant asmeninį ir profesinį tobulėjimą, suteikiant asmenims galimybę įgytinaujų įgūdžių, pagilinti žinias ir gerinti galimybes įsidarbinti. Tai ypač svarbu žemos kvalifikacijos suaugusiesiems, kurie dažnai susiduria su kliūtimis, siekdami mokymosi galimybių. Šios kliūtys gali būti finansiniai suvaržymai, laiko trūkumas dėl darbo ir šeimos įsipareigojimų, ribotas tinkamų kursų prieinamumas ir kartais nepasitikėjimas ar motyvacijos stoka grįžti į mokymosi aplinką, kuri anksčiau galėjo būti bauginanti arba sunkiai prieinama.

Asmeninis tobulėjimas: suaugusiųjų švietimas skatina asmeninį augimą ir savirealizaciją. Tai įgalina asmenis siekti savo asmeninių tikslų, pagerinti savo gyvenimo kokybę ir veiksmingiau prisidėti prie savo šeimos ar bendruomenės gerovės. Mokymasis visą gyvenimą ugdo kritinį mąstymą, pasitikėjimą savimi ir gebėjimą prisitaikyti prie besikeičiančių aplinkybių.

Profesinis tobulėjimas: sparčiai besivystančioje darbo rinkoje nuolatinis mokymasis yra būtinas norint išlaikyti įsidarbinimo galimybes. Suaugusiųjų švietimas suteikia galimybę įgyti naujų įgūdžių, patobulinti esamus įgūdžius ir įgyti kvalifikaciją, kuri gali padėti įsitvirtinti darbo rinkoje ir kilti karjeros laiptais. Tai ypač svarbu pramonės šakose, kuriose vyksta technologiniai pokyčiai, todėl darbuotojai turi būti informuoti apie naujausius pokyčius.

Socialinė įtrauktis: suaugusiųjų švietimas skatina socialinę įtrauktį, suteikdamas mokymosi galimybių marginalizuotoms grupėms, įskaitant žemos kvalifikacijos suaugusiuosius. Tai padeda įveikti atotrūkį tarp skirtingų socialinių ir ekonominių grupių, nes kiekvienam suteikiama galimybė pagerinti savo išsilavinimą ir visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Šioje ataskaitoje pateikiama išsami suaugusiųjų švietimo praktikos dalyvaujančiose šalyse analizė, sutelkiant dėmesį į šias pagrindines sritis:

- **Pagrindinės tyrimo išvados:** pagal projektą „One Step Up“ atliktas tyrimas išryškina įvairius suaugusiųjų švietimo metodus aštuoniose Europos šalyse. Pagrindinės išvados rodo, kad, nors taikomi naujoviški ir lankstūs mokymosi modeliai, vis dar išlieka bendrų kliūčių, tokių kaip finansiniai suvaržymai, skaitmeninio raštingumo trūkumai ir socialinė stigma.
- **Priemonės, skirtos suaugusiems pakartotinai įtraukti į švietimą:** norint pakartotinai įtraukti suaugusiuosius, kurie šiuo metu nėra švietimo sistemoje, reikia pritaikytų metodų. Ataskaitoje aptariamos įvairios priemonės ir strategijos, kurios pasirodė esančios veiksmingos grąžinant suaugusiuosius į mokymąsi. Tai apima praktinių mokymų organizavimą, bendruomeninio mokymosi iniciatyvas bei lankstų planavimą, kad būtų galima prisitaikyti prie įtempto suaugusiųjų besimokančiųjų gyvenimo.
- **Suaugusiųjų įtraukimo į mokymąsi visą gyvenimą priemonės:** nuolatiniam asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui labai svarbu išlaikyti dalyvavimą visą gyvenimą trunkančio mokymosi veikloje. Ataskaitoje nagrinėjamos priemonės ir metodai, padedantys išlaikyti suaugusiųjų besimokančiųjų susidomėjimą ir motyvaciją ilgą laiką. Tai apima bendradarbiavimo kūrybines dirbtuves, socialines mokymosi platformas ir neformalų mokymąsi.
- **Įrankiai, skirti suaugusiems besimokantiems sutelkti dėmesį:** siekiant užtikrinti, kad besimokantys suaugusieji liktų susikaupę ir atsidavę mokymuisi, svarbu naudoti strategijas, kurios apsaugotų nuo nuovargio ir išlaikytų susidomėjimą. Ataskaitoje pateikiami veiksmingi metodai, tokie kaip trumpi mokymosi laikotarpiai, savęs vertinimas ir reguliarios pertraukos. Taip pat pabrėžiama interaktyvios veiklos ir aiškių mokymosi tikslų svarba.

- **Skaitmeniniai įrankiai suaugusiųjų švietime: skaitmeninių priemonių integravimas į suaugusiųjų švietimą** yra pagrindinė ataskaitos tema. Jame aptariami el. mokymosi platformų, interaktyvios medijos ir dirbtinio intelekto palaikomų programų pranašumai. Šios priemonės suteikia lankstumo ir prieinamumo, todėl suaugusiems besimokantiems asmenims lengviau įsitraukti į mokymosi procesą.

Projektas „One Step Up“ pabrėžia esminį naujoviškų ir lanksčių suaugusiųjų švietimo metodų poreikį. Įgyvendindami šioje ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, politikos formuotojai gali sukurti įtraukesnes ir veiksmingesnes švietimo sistemas, kurios skatintų mokymąsi visą gyvenimą ir įgalintų žemos kvalifikacijos suaugusiuosius išnaudoti visą savo potencialą. Šia ataskaita siekiama tapti vertingu šaltiniu suaugusiųjų švietime dalyvaujantiems andragogams, politikos formuotojams ir suinteresuotosioms šalims, pateikiant mokymosi galimybių gerinimo, nuolatinio asmeninio ir profesinio tobulėjimo kultūros puoselėjimo kryptis.

2. TYRIMO METODIKA

Projekte „One Step Up“ buvo panaudota išsami ir įvairiapusė tyrimo metodika, skirta surinkti išsamius duomenis apie suaugusiųjų švietimo praktiką, priemones ir strategijas aštuoniose Europos šalyse: Lietuvoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, Čekijoje, Airijoje, Portugalijoje, Kipre, ir Kroatijoje. Ši metodika apjungė kokybinius ir kiekybinius tyrimo metodus, įskaitant tikslines grupes, dokumentų tyrimus ir lyginamąją analizę.

Focus grupės

1. Dalyvių atranka:

- Kiekviena šalis organizavo focus grupes, kuriose dalyviai buvo atrinkti pagal jų patirtį ir įsitraukimą suaugusiųjų švietime. Tai apėmė suaugusiųjų švietimo specialistus, politikos formuotojus ir žemos kvalifikacijos suaugusiuosius besimokančiuosius.

Focus grupėse aštuoniose šalyse iš viso dalyvavo 59 dalyviai:

- **Lietuva:** focus grupę Lietuvoje sudarė 11 dalyvių, įskaitant suaugusiųjų švietimo specialistus ir politikos formuotojus.
- **Prancūzijos** focus grupėje dalyvavo 6 dalyviai, kuriuose dalyvavo suaugusiųjų švietėjai, politikos formuotojai ir žemos kvalifikacijos suaugusieji.
- **Lenkijoje** focus grupėje dalyvavo 6 dalyviai, suaugusiųjų švietėjai ir švietimo įstaigų atstovai.
- **Čekijos** focus grupėje dalyvavo 10 dalyvių, daugiausia dėmesio skiriant suaugusiųjų švietėjams.
- **Airijos** focus grupėje dalyvavo 5 dalyviai, regionų suaugusiųjų švietėjai, dirbantys su žemos kvalifikacijos suaugusiaisiais.

- **Portugalijos** focus grupę sudarė 6 suaugusiųjų švietimo specialistai.
- **Kipro** focus grupę sudarė 10 dalyvių, daugiausia dėmesio skiriant andragogams ir švietimo įstaigų atstovams.
- **Kroatijoje** focus grupę sudarė 5 dalyviai, suaugusiųjų švietimo specialistai.

Kiekviena tikslinė grupė buvo sudaryta taip, kad būtų galima diskutuoti apie gerąją patirtį, novatoriškas priemones, įtraukimo strategijas, iššūkius ir politikos rekomendacijas suaugusiųjų švietimo srityje.

Ši įvairi dalyvių grupė pateikė platų požiūrių spektrą, praturtindama išvadas ir užtikrindama, kad surinktos įžvalgos atspindėtų skirtingus suaugusiųjų švietimo kontekstus ir patirtį.

2. Focus grupių struktūra:

- Focus grupės buvo sudarytos taip, kad būtų sudarytos sąlygos atviroms ir nuodugnioms diskusijoms apie įvairius suaugusiųjų švietimo aspektus. Kiekvienoje sesijoje buvo skyriai apie gerą praktiką, novatoriškas priemones, įtraukimo strategijas, iššūkius ir politikos rekomendacijas.
- Moderatoriai vadovavo diskusijoms, užtikrindami, kad visi dalyviai turėtų galimybę pasisakyti ir kad pokalbiai būtų sutelkti į pagrindines temas.

3. Duomenų rinkimas:

- Diskusijos buvo įrašytos, kad būtų užfiksuoti pokalbių niuansai.
- Dalyvių atsiliepimai buvo dokumentuojami ir analizuojami, siekiant nustatyti bendras temas ir unikalias įžvalgas.
- Ypatingas dėmesys buvo skiriamas konkrečioms žemos kvalifikacijos suaugusiųjų poreikiams ir patirčiai, užtikrinant, kad jų poreikiai būtų aiškiai pateikti išvadose.

Antrinių duomenų šaltinių analizė

1. Literatūros apžvalga:

- Buvo atlikta išsami esamos suaugusiųjų švietimo literatūros apžvalga, įskaitant akademinis darbus, politikos dokumentus, programų vertinimus ir tarptautinių organizacijų ataskaitas.
- Literatūros apžvalga suteikė teorinį analizės pagrindą ir padėjo kontekstualizuoti tikslinės grupės išvadas.

2. Lyginamoji analizė:

- Antrinių duomenų šaltinių analizė apėmė lyginamąją suaugusiųjų švietimo programų ir politikos analizę aštuoniose šalyse.
- Analizė buvo sutelkta į metodų, iššūkių ir rezultatų panašumų ir skirtumų nustatymą.
- Pagrindinės sritys apėmė nacionalines skaitmeninių ir andragoginių įgūdžių atnaujinimo programas, žemos kvalifikacijos suaugusiųjų įtraukimą ir novatoriškus mokymosi modelius.

3. Duomenų šaltiniai:

- Duomenys buvo gauti iš patikimų ir svarbių šaltinių, įskaitant vyriausybės leidinius, švietimo įstaigas ir nevyriausybinės organizacijas.
- Tyrimo grupė užtikrino, kad visi duomenys būtų atnaujinami ir tiksliai atspindėtų esamą suaugusiųjų švietimo būklę kiekvienoje šalyje.

Duomenų analizė apėmė teminę analizę, išvadų sintezę ir patvirtinimą.

1. Teminė analizė:

- Tikslinių grupių ir dokumentų tyrimų duomenys buvo analizuojami naudojant teminę analizę, kuri apėmė duomenų identifikavimą, analizę ir ataskaitų teikimą.
- Temos buvo suskirstytos į pagrindines sritis, tokias kaip geroji praktika, dalyvavimo priemonės, iššūkiai ir politikos rekomendacijos.

2. Išvadų sintezė:

- Focus grupių ir antrinių duomenų šaltinių analizės išvados buvo apibendrintos siekiant pateikti išsamią suaugusiųjų švietimo praktikos visose dalyvaujančiose šalyse apžvalgą.
- Ši sintezė leido nustatyti visa apimančias tendencijas ir parengti rekomendacijas įvairioms šalims.

3. Patvirtinimas:

- Preliminarios išvados buvo pasidalintos su focus grupių dalyviais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis, kad jos patvirtintų. Atsiliepimai buvo naudojami analizei patikslinti ir išvadų tikslumui bei aktualumui užtikrinti.

Etiniai svarstymai ir apribojimai

Projekte „One Step Up“ buvo laikomasi griežtų etikos gairių, siekiant užtikrinti tyrimų vientisumą. Informuotas sutikimas buvo gautas iš visų tikslinės grupės dalyvių, kurie buvo informuoti apie tyrimo tikslą, metodus, duomenų naudojimą ir savo teises. Šis skaidrumas skatino pasitikėjimo ir atvirumo aplinką.

Konfidencialumas buvo svarbiausia. Dalyvių tapatybė ir asmeninė informacija buvo anonimizuoti, kad būtų galima laisvai ir sąžiningai diskutuoti, nebijant pasekmių. Visi duomenys, įskaitant įrašus ir transkripcijas, buvo saugiai saugomi ir prieinami tik tyrimo grupei, išlaikant surinktų duomenų vientisumą.

Viso tyrimo proceso metu buvo išlaikytas skaidrumas su dalyviais. Dalyviai buvo informuojami apie tyrimo eigą ir kaip buvo panaudotas jų indėlis, stiprinant etinius pagrindus ir skatinant bendradarbiavimą.

Nepaisant visapusiško požiūrio, reikia atsižvelgti į tam tikrus apribojimus. Palyginti mažas focus grupių imties dydis gali neatspindėti platesnės suaugusiųjų besimokančiųjų ir andragogų populiacijos, todėl reikia atsargiai interpretuoti išvadas. Antrinių duomenų šaltinių analizės apimtis galėjo neapimti visų susijusių programų, ypač lokalizuotų ar naujai sukurtų, todėl gali likti duomenų spragų. Dalyvaujančių šalių kultūriniai skirtumai taip pat gali turėti įtakos išvadoms, apsunkindami tiesioginį palyginimą ir apibendrinimą.

Apibendrinant galima pasakyti, kad nors projekte „One Step Up“ buvo naudojama tvirta ir etiška metodika, šių apribojimų pripažinimas yra labai svarbus norint suprasti tyrimo rezultatų kontekstą ir pritaikymą. Focus grupių diskusijų ir antrinių duomenų šaltinių analizės derinys suteikė vertingų įžvalgų ir politikos rekomendacijų, užtikrinant, kad išvados būtų patikimos ir svarbios tobulinant suaugusiųjų švietimo praktiką ir politiką.

3. ANTRINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIŲ ANALIZĖS REZULTATAI

3.1. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO TEIKIMAS

Projekto „One Step Up“ antrinių duomenų šaltinių analizės metodas leido atlikti išsamią lyginamąją suaugusiųjų švietimo teikimo analizę dalyvaujančiose šalyse. Šioje analizėje pagrindinis dėmesys buvo skiriamas nacionalinių programų ir iniciatyvų, skirtų žemos kvalifikacijos suaugusiems žmonėms, nustatymui, jų struktūros, įgyvendinimo ir veiksmingumo išnagrinėjimui.

Pagrindinės dėmesio sritys

- **Skaitmeniniai ir andragoginiai įgūdžiai:** visos šalys pabrėžė suaugusiųjų švietėjų skaitmeninių ir andragoginių įgūdžių atnaujinimo svarbą. Šis dėmesys itin svarbus siekiant, kad suaugusiųjų švietimas taptų lankstesnis ir prieinamesnis, ypač žemos kvalifikacijos suaugusiesiems, kurie gali susidurti su papildomomis kliūtimis prieiti prie tradicinių švietimo išteklių.
- **Valstybinis finansavimas:** dauguma šalių nustatė vyriausybės paskatas arba programas, skirtas suaugusiųjų švietimui remti. Šios programos dažnai apima finansinę paramą andragogams ir besimokantiesiems, suteikiant išteklius, reikalingus ugdymo rezultatams ir besimokančiųjų skaičiui didinti.
- **Iššūkiai** visose šalyse yra finansiniai apribojimai, išsilankymo mokymosi programose problemos ir nepakankamas suaugusiųjų švietimo programų populiarinimas. Šie iššūkiai gali trukdyti suaugusiųjų švietimo iniciatyvų veiksmingumui ir pasiekiamumui, ypač žemos kvalifikacijos suaugusiesiems, kuriems gali prireikti papildomos paramos.

Išvados pagal šalį

Kroatija: „Zaželi“ – užimtumo programa, remianti moteris, finansuojama Europos socialinio fondo pagal veiksmų programą „Veiksmingi žmogiškieji išteklių 2014–2020 m.“, šiuo projektu siekiama pagerinti marginalizuotų moterų, ypač vyresnio amžiaus, žemesnės kvalifikacijos bei žemesnio išsilankimo, susiduriančių su socialiniais iššūkiams, užimtumo perspektyvas.

- *Stiprybės:* tikslingos įsidarbinimo galimybės, marginalizuotų moterų integravimas į darbo rinką.
- *Trūkumai:* iššūkiai siekiant išlaikyti užimtumą pasibaigus projektui.
- *Galimybės:* plėtros potencialas, tinklaveikos plėtojimas.

- *Iššūkiai*: vietos bendruomenių pasipriešinimas.
- *Poveikis*: pagerintos profesinės kompetencijos, pagerėjusi švietimo kokybė.
- „*One Step Up*“ *elementai*: įgalinkite marginalizuotas grupes per tikslinį užimtumą ir įgūdžių mokymą.

Kipras: Suaugusiųjų mokymo centrai teikia bendrąjį suaugusiųjų švietimą pagal mokymosi visą gyvenimą programas. Programos siūlo platų dalykų spektrą, įskaitant kalbas, menus, profesinius įgūdžius ir asmeninį tobulėjimą.

- *Stiprybės*: įtraukiantis, visapusiškas, stiprus bendruomenės įsitraukimas.
- *Trūkumai*: prieinamumo iššūkiai atokiose vietovėse.
- *Galimybės*: technologinė integracija, skaitmeninė transformacija.
- *Iššūkiai*: švietimo nelygybė, mokymosi visą gyvenimą galimybių skatinimas.
- *Poveikis*: pripažinta svarbia programa, kurioje kasmet dalyvauja daugiau nei 20 000 piliečių.
- „*One Step Up*“ *elementai*: siūlykite įvairias mokymosi programas, padidinkite bendruomenės įsitraukimą.

Čekija: iGUIDE – karjeros vadovas yra suaugusiųjų švietimo ir profesinio orientavimo programa, integruojanti inovatyvius mokymosi metodus ir technologijomis patobulintus išteklius.

- *Stiprybės*: platus išteklių pasirinkimas, technologijų integravimas, edukatorių mokymai.
- *Trūkumai*: išteklių prieinamumas, ribotas pasiekiamumas.
- *Galimybės*: bendradarbiavimas tarp sektorių, skaitmeninės įtraukties iniciatyvos.
- *Iššūkiai*: netinkamas suaugusiųjų profesiniam orientavimui.
- *Poveikis*: geresnė prieiga prie darbo rinkos priemonių, sustiprinta suaugusiųjų karjeros planavimo pagalba.

- „One Step Up“ elementai: naudokite technologijas, teikiančias profesinį orientavimą, mokykite edukatorius padėti planuoti karjerą.

Prancūzija: GRETA iniciatyva yra viešųjų švietimo įstaigų tinklas, siūlantis tęstinį suaugusiųjų mokymą, apimantis daugybę temų ir vis dažniau siūlantis internetinius kursus.

- *Stiprybės:* pasiekiamumas nacionaliniu mastu, pritaikyti mokymosi sprendimai, pritaikymas vietinei rinkai.
- *Trūkumai:* riboti išteklių, biurokratiniai procesai, mokami mokymai.
- *Galimybės:* lankstūs mokymosi modeliai, partnerystė su pramonės šakomis.
- *Iššūkiai:* poreikis tęsti profesinį mokymą, sprendžiant ekonominius skirtumus.
- *Poveikis:* didesnės galimybės įgyti profesinį išsilavinimą, vietos poreikiams pritaikyti mokymosi sprendimai.
- „One Step Up“ elementai: įgyvendinkite lanksčius mokymosi modelius, plėtokite pramonės partnerystę, tobulinkite mokymosi sertifikavimo procesus.

Airija: Atgalįšvietimą iniciatyva (BTEI) skatina žemai išsilavinimo suaugusiuosius grįžti į mokymąsi, siūlydama lanksčius, neakivaizdinius kursus, pritaikytus pagal įvairius tvarkaraščius.

- *Stiprybės:* lankstumas, pritaikytos programos, socialinė įtrauktis.
- *Trūkumai:* riboti išteklių, išsilankymo mokymosi procese problemos.
- *Galimybės:* technologinė integracija, moksliniai tyrimai ir inovacijos, lankstūs mokymosi modeliai.
- *Iššūkiai:* žemas suaugusiųjų išsilavinimas.
- *Poveikis:* padidėjusios galimybės gauti išsilavinimą socialiai atskirtiems suaugusiems, mokymosi visą gyvenimą kultūros skatinimas.

- „One Step Up“ elementai: skatinkite ne visos dienos ir lanksčias mokymosi galimybes, gerinkite socialinės įtraukties strategijas.

Lietuva: programa „Galiu mokytis – galiu dirbti“ siekia padėti stiprinti ir ugdyti profesines ir asmenines kompetencijas, palengvinančias įsiliejimą į darbo rinką.

- *Stiprybės:* aktualumas, holistinis požiūris, kvalifikuota komanda.
- *Trūkumai:* ribota apimtis, trumpa projekto trukmė.
- *Galimybės:* projekto pratęsimas, bendradarbiavimas, naujų paslaugų kūrimas.
- *Iššūkiai:* profesinių įgūdžių trūkumas, sunkumai ieškant darbo.
- *Poveikis:* dalyvavo 130 dalyvių, 62,3% grįžo į darbo rinką ar švietimo sistemą.
- „One Step Up“ elementai: individualizuokite mokymosi procesus, teikite holistinę paramą.

Lenkija: Socialinės integracijos centras (NVS) yra viešoji įstaiga, veikianti pagal Socialinio užimtumo įstatymą, remianti socialinę atskirtį patiriančius asmenis, įskaitant žemos kvalifikacijos suaugusiuosius, teikdama mokymosi, švietimo ir integracijos paslaugas.

- *Stiprybės:* Finansinė parama, pritaikytos programos, socialinė įtrauktis.
- *Trūkumai:* ribotas finansavimas, išlaikymo problemos.
- *Galimybės:* Technologinė integracija, valstybės parama.
- *Iššūkiai:* pagrindinių įgūdžių trūkumas, socialinė atskirtis, nedarbas.
- *Poveikis:* geresnis žemos kvalifikacijos suaugusiųjų įsidarbinimo galimybės ir socialinė įtrauktis.
- „One Step Up“ elementai: pasiūlykite pritaikytą profesinį mokymą, individualius paramos planus, visapusiškas pagalbos paslaugas.

Portugalija: projektas PRR, kurį sukūrė Citeforma Qualifica centras ir finansuoja PRR (atkūrimo ir atsparumo planas), daugiausia dėmesio skiriant raštingumo gerinimui ir mokymosi visą gyvenimą skatinimui.

- *Stiprybės:* finansinė parama, lankstumas, pritaikyta pagalba.
- *Trūkumai:* sąmoningumo stoka, ribotas pasiekiamumas.
- *Galimybės:* technologinė integracija, bendradarbiavimo partnerystė.
- *Iššūkiai:* raštingumo ir kompiuterinių įgūdžių tobulinimas, mokymosi visą gyvenimą skatinimas.
- *Poveikis:* geresnės galimybės gauti išsilavinimą, būtinųjų įgūdžių ugdymas, mokymosi visą gyvenimą kultūros puoselėjimas.
- *„One Step Up“ elementai:* sudarykite galimybes tęsti mokymąsi, padėkite suaugusiesiems besimokantiems naudotis švietimo ištekliais.

Antrinių duomenų šaltinių analizės rezultatai išryškina suaugusiųjų švietimo teikimo stiprybes ir iššūkius dalyvaujančiose šalyse. Nors daug dėmesio skiriama skaitmeniniams ir andragoginiams įgūdžiams, vyriausybiniam finansavimui ir bendruomenės dalyvavimui, išlieka tokių iššūkių kaip finansiniai apribojimai, išsilankymo mokymosi procese problemos ir prieinamumas. Šių iššūkių sprendimas yra labai svarbus siekiant pagerinti suaugusiųjų, ypač žemos kvalifikacijos suaugusiųjų, švietimo programų veiksmingumą ir pasiekiamumą. Šios lyginamosios analizės įžvalgos yra pagrindas tikslinėms politikos rekomendacijoms ir geriausios praktikos pavyzdžiams tobulinti suaugusiųjų švietimo sistemas Europoje.

3.2. SKAITMENINIŲ IR ANDRAGOGINIŲ ĮGŪDŽIŲ ATNAUJINIMAS

Antroji projekto „One Step Up“ lyginamosios analizės dalis buvo skirta nacionalinėms programoms, kuriomis siekiama padėti suaugusiųjų švietėjams atnaujinti savo skaitmeninius ir andragoginius įgūdžius. Buvo siekiama, kad suaugusiųjų švietimas taptų lankstesnis ir prieinamesnis žemos kvalifikacijos suaugusiesiems. Tyrimo metu buvo nustatytos pagrindinės iniciatyvos ir strategijos, įgyvendinamos dalyvaujančiose šalyse, ir išnagrinėtos jų stipriosios, silpnosios pusės, galimybės ir iššūkiai.

Pagrindinės dėmesio sritys

Dėmesys skaitmeniniams ir andragoginiams įgūdžiams: visos dalyvaujančios šalys pabrėžė, kaip labai svarbu suaugusiųjų švietėjams įgyti ir/arba atnaujinti skaitmeninius ir andragoginius įgūdžius. Šis dėmesys šiems įgūdžiams užtikrina, kad andragogai galėtų veiksmingai teikti lankstų ir prieinamą suaugusiųjų švietimą, įtraukdami šiuolaikines skaitmenines priemones ir novatoriškas mokymosi metodikas.

Bendradarbiavimo galimybės: nacionalinėse programose dažnai buvo pabrėžtas bendradarbiavimo su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant švietimo įstaigas, pramonės šakas ir vyriausybes, potencialas. Tokios partnerystės gali pagerinti dalijimąsi ištekliais, inovacijas ir bendrą suaugusiųjų švietimo programų veiksmingumą.

Bendri iššūkiai: nepaisant pažangos, įvairiose šalyse buvo nustatyti keli bendri iššūkiai. Tai apima išteklių apribojimus, finansinius apribojimus ir poreikį nuosekliai įgyvendinti skirtinguose regionuose. Šių iššūkių sprendimas yra labai svarbus siekiant sėkmingo šių programų masto ir tęstinumo.

Išvados pagal šalį

Kroatija: „Curriculum globALE“ yra išsami suaugusiųjų švietėjų mokymosi programa, orientuota į kompetencijomis pagrįstą mokymąsi, praktinius pritaikymus ir į besimokantįjį orientuotus metodus. Ją sudaro suaugusiųjų švietimo mokymosi metodų, komunikacijos ir vertinimo moduliai.

- *Stiprybės:* visapusiška mokymosi programa, praktiniai įgūdžiai, tarptautinių standartų laikymasis.
- *Trūkumai:* nenuoseklus įgyvendinimas, priklausomybė nuo išorės finansavimo.
- *Galimybės:* skaitmeninio ugdymo metodikos, tarptautinis bendradarbiavimas.
- *Iššūkiai:* reikia specializuotų suaugusiųjų švietėjų mokymų.
- *Poveikis:* pagerėjusios profesinės kompetencijos ir pagerėjusi švietimo kokybė.
- „One Step Up“ elementai: susiekite mikro-mokymosi išteklius su realaus gyvenimo pavyzdžiais, naudokite modulinę mokymosi kursų struktūrą, dalinkitės sėkmingos suaugusiųjų švietimo praktikos atvejų tyrimais „One Step Up MOOC“.

Kipras: AdultDigitalUp programa yra skirta suaugusiųjų švietėjų ir žemos kvalifikacijos suaugusiųjų skaitmeniniam raštingumui gerinti, daugiausia dėmesio skiriant skaitmeniniams ir andragoginiams įgūdžiams ugdyti.

- *Stiprybės:* pritaikyti mokymosi būdai, sertifikuotas mokymas, mišrus mokymasis.
- *Trūkumai:* ribotas pasiekiamumas, priklausomybė nuo išorinio finansavimo, dalyvavimo iššūkiai.
- *Galimybės:* skaitmeninės naujovės, bendruomenės įsitraukimas.
- *Iššūkiai:* skaitmeninių įgūdžių poreikis besikeičiančioje darbo rinkoje.

- *Poveikis*: patobulinti andragogų skaitmeniniai įgūdžiai, padidintas informuotumas per internetinius seminarus.
- „*One Step Up*“ *elementai*: atlikite išsamią besimokančiųjų poreikių analizę, organizuokite nemokamus internetinius seminarus ir informacinius renginius, bendradarbiaukite su vyriausybės iniciatyvomis ir suinteresuotosiomis šalimis.

Čekija: STEMS yra suaugusiųjų švietimo darbuotojų gebėjimų ugdymo programa, daugiausia dėmesio skirianti motyvavimo strategijoms, įtraukimo technikoms, skaitmeninėms priemonėms, mišriam mokymuisi ir tarpkultūrinėms kompetencijoms.

- *Privalumai*: išsamus mokymas, internetinė platforma, politikos gairės.
- *Trūkumai*: ribotas pasiekiamumas, kalbos barjerai, išteklių apribojimai.
- *Galimybės*: populiarinimas, partnerystė, politikos propagavimas.
- *Iššūkiai*: mažas suaugusiųjų dalyvavimas.
- *Poveikis*: ugdomos andragogų kompetencijos, pagerėjo bendravimas su suaugusiais besimokančiaisiais.
- „*One Step Up*“ *elementai*: integruokite motyvacines strategijas ir įtraukimo būdus į mokymosi programas, naudokite internetinę profesinio tobulėjimo ir bendradarbiavimo platformą, pateikite politikos gaires dėl sisteminių suaugusiųjų švietimo pokyčių.

Prancūzija: „Pix + Edu“ yra Prancūzijos viešoji paslauga, siūlanti savęs pozicionavimo kursus, internetinius savarankiško mokymosi ir mokymosi kursus, skirtus sustiprinti profesionalią edukatorių ir švietimo darbuotojų skaitmeninę kultūrą.

- *Stiprybės*: nacionalinis pasiekiamumas, skaitmeninių įgūdžių sertifikavimas, nacionalinio diplomo pripažinimas
- *Trūkumai*: besimokančiojo savarankiškumas, mokymosi paramos trūkumas, informacijos stoka, kaip naršyti platformoje ir (arba) kursuose.

- *Galimybės*: lankstūs mokymosi modeliai, technologinis požiūris.
- *Iššūkiai*: biudžeto apribojimai, greiti technologijų pokyčiai.
- *Poveikis*: didesnė prieiga prie skaitmeninių įgūdžių ugdymo.
- „*One Step Up*“ *elementai*: diekite lanksčius mokymosi modelius ir mišraus mokymosi metodus, adaptyvų mokymosi metodą, interaktyvaus ir skaitmeninio mokymosi metodiką.

Airija: SOLAS yra tęstinio švietimo ir mokymo institucija, teikianti ir finansuojanti mokymosi galimybes suaugusiems, daugiausia dėmesio skiriant skaitmeniniams ir andragoginiams įgūdžiams.

- *Stiprybės*: finansinė parama, bendradarbiavimas, reguliavimas, nacionalinis pasiekiamumas.
- *Trūkumai*: išteklių apribojimai, biurokratiniai procesai.
- *Galimybės*: technologinė integracija, moksliniai tyrimai ir inovacijos, lankstūs mokymosi modeliai.
- *Iššūkiai*: švietimo sistemos susiskaidymas ir neefektyvumas.
- *Poveikis*: suteikia lanksčius tvarkaraščius, palaiko pameistrystės sistemas.
- „*One Step Up*“ *elementai*: kurkite pritaikytas andragogų profesinio tobulėjimo programas, puoselėkite įtraukiojo ugdymo metodus, naudokite nuotolinio mokymosi technologijas, užmegzkite bendradarbiavimo partnerystes su bendruomeninėmis organizacijomis ir darbdaviais.

Lietuva: Suaugusiųjų mokymo centrai teikia suaugusiųjų bendrąjį ir profesinį išsilavinimą, siūlo įvairių dalykų kursus ir daugiausia dėmesio skiria mokymuisi visą gyvenimą.

- *Stiprybės*: įtraukiančios, visapusiškos mokymosi programos, bendruomenės įsitraukimas.
- *Trūkumai*: prieinamumo iššūkiai, priklausomybė nuo vyriausybės finansavimo.

- *Galimybės*: technologinė integracija, bendruomenės partnerystės.
- *Iššūkiai*: švietimo nelygybė, mokymosi visą gyvenimą galimybės.
- *Poveikis*: aktyvesnis dalyvavimas suaugusiųjų švietime, geresnis asmeninis ir profesinis tobulėjimas.
- *„OneStepUp“ elementai*: kurkite įtraukiojo ugdymo programas, pritaikytas įvairiems besimokančiųjų poreikiams, skatinkite bendruomenės įsitraukimą ir partnerystę, naudokite technologijas mokymosi patirčiai gerinti.

Lenkija: skaitmeninės kompetencijos visiems yra vyriausybinių iniciatyva, kuria siekiama pagerinti suaugusiųjų švietėjų ir besimokančiųjų skaitmeninį raštingumą, daugiausia dėmesio skiriant skaitmeninių ir andragoginių įgūdžių tobulinimui.

- *Stiprybės*: finansinė parama, bendradarbiavimo galimybės, nacionalinis pasiekiamumas.
- *Trūkumai*: išteklių apribojimai, biurokratiniai procesai.
- *Galimybės*: technologinė integracija, pramonės partnerystė.
- *Iššūkiai*: ribotas andragogų skaitmeninis raštingumas.
- *Poveikis*: pagerėjo skaitmeniniai įgūdžiai, naujoviški mokymosi metodai.
- *„OneStepUp“ elementai*: kurkite struktūruotus kursus, skirtus andragogams įgyti skaitmeninių įgūdžių, akcentuokite novatoriškus mokymosi metodus ir el. mokymosi platformas, skatinkite bendradarbiavimo partnerystę su įmonėmis ir švietimo įstaigomis.

Portugalija: SOLAS panašioje programoje pagrindinis dėmesys skiriamas suaugusiųjų švietėjų ir besimokančiųjų mokymosi galimybių teikimui, daugiausia dėmesio skiriant skaitmeniniams įgūdžiams.

- *Stiprybės*: finansinė parama, bendradarbiavimo galimybės, nacionalinis pasiekiamumas.
- *Trūkumai*: išteklių apribojimai, biurokratiniai procesai.

- *Galimybės*: technologinė integracija, pramonės partnerystė.
- *Iššūkiai*: ribotas andragogų skaitmeninis raštingumas.
- *Poveikis*: pagerėjo skaitmeniniai įgūdžiai, naujoviški mokymosi metodai.
- „*One Step Up*“ elementai: kurkite pritaikytas andragogų profesinio tobulėjimo programas, puoselėkite įtraukiojo ugdymo metodus, naudokite nuotolinio mokymosi technologijas, užmegzkite bendradarbiavimo partnerystes su bendruomeninėmis organizacijomis ir darbdaviais.

Analizė atskleidžia, kad suaugusiųjų švietėjų skaitmeninių ir andragoginių įgūdžių atnaujinimas yra bendras dalyvaujančių šalių prioritetas. Nors kiekviena šalis šiems poreikiams patenkinti parengė konkrečias programas, vis dar išlieka bendrų iššūkių, tokių kaip išteklių ir finansiniai apribojimai. Bendradarbiavimo ir technologinės integracijos galimybės yra daug žadantis būdas tobulinti šias programas. Rezultatai pabrėžia nuolatinio andragogų profesinio tobulėjimo svarbą siekiant užtikrinti, kad suaugusiųjų švietimas išliktų lankstus, prieinamas ir veiksmingas žemos kvalifikacijos suaugusiesiems. Spręsdami nustatytus iššūkius ir pasinaudodami galimybėmis, politikos formuotojai gali remti tvarią suaugusiųjų švietimo sistemų, kurios reaguoja į besikeičiančius besimokančiųjų poreikius, plėtrą.

3.3. ALTERNATYVŪS IR KŪRYBINIAI MODELIAI

Trečioji projekto „One Step Up“ lyginamosios analizės dalis buvo skirta alternatyviems ir kūrybiniais žemos kvalifikacijos suaugusiųjų įtraukimo modeliams nagrinėti. Šie modeliai apima mokymosi festivalius, bendruomeninius renginius ir novatoriškus andragoginius metodus, skirtus padidinti dalyvavimą ir įsitraukimą į mokymąsi visą gyvenimą. Tyrimo metu buvo nustatytos įvairios iniciatyvos ir strategijos dalyvaujančiose šalyse ir įvertintas jų efektyvumas, stiprybės, silpnybės, galimybės ir iššūkiai.

Pagrindinės dėmesio sritys

- **Bendros kliūtys:** analizė išryškino bendras kliūtis dalyvauti alternatyviuose mokymosi modeliuose, įskaitant finansavimo problemas, prieinamumo problemas ir nepakankamą informacijos sklaidą. Šios kliūtys gali labai paveikti žemos kvalifikacijos suaugusiems skirtų švietimo programų pasiekiamumą ir veiksmingumą.
- **Pritaikytos paramos poreikis:** visos šalys pripažino būtinybę teikti pritaikytas paramos paslaugas, kad būtų įtraukiami žemos kvalifikacijos suaugusieji. Tai apima finansinę pagalbą, informavimo kampanijas ir bendruomenės įtraukimo pastangas, siekiant užtikrinti, kad švietimo galimybės būtų prieinamos ir tinkamos.
- **Skaitmeninė atskirtis:** nemaža dalis žemos kvalifikacijos suaugusiųjų susiduria su skaitmenine atskirtimi, todėl būtina visapusiškai lavinti skaitmeninį raštingumą ir integruoti skaitmenines priemones į švietimo programas, kad būtų užpildytas atotrūkis.

Išvados pagal šalį

Kroatija: Mokymosi visą gyvenimą savaitė yra kasmetinis renginys, kuriuo siekiama skatinti mokymąsi visą gyvenimą ir didinti suaugusiųjų, kurie turėjo ribotas galimybes mokytis, įsitraukimą.

- *Stiprybės:* didesnis sąmoningumas ir įsitraukimas, įvairios veiklos ir mokymosi galimybės.
- *Silpnybės:* ribotas pasiekiamumas ir žinomumas, logistikos iššūkiai.
- *Galimybės:* didesnės viešinimo pastangos per internetines platformas ir socialinę žiniasklaidą, demonstruojant asmeninę ir profesinę naudą.
- *Iššūkiai:* plataus dalyvavimo užtikrinimas, įsitraukimo palaikymas po renginio.
- *„One Step Up“ elementai:* padidinkite informuotumo kampanijas, skelbkite sėkmės istorijas ir ankstesnių dalyvių atsiliepimus ir pasitelkite įvairius žiniasklaidos kanalus.

Kipras: Konferencija „Skaitmeniniai įgūdžiai šiuolaikiniame amžiuje“ yra ministerijos veiklos dalis, skirta 2023 m. Europos įgūdžių metams, daugiausia akcentuojant nuolatinį ir tikslinį edukatorių mokymus bei esamos infrastruktūros stiprinimą.

- *Stiprybės:* Dėmesys skaitmeniniams įgūdžiams ir mokymuisi visą gyvenimą, stipri institucinė parama.
- *Trūkumai:* žemas piliečių skaitmeninių įgūdžių lygis, priklausomybė nuo esamos infrastruktūros.
- *Galimybės:* nacionalinių kvalifikacijos kėlimo strategijų kūrimas, darbo poreikių susiejimas su švietimo sistemomis.
- *Iššūkiai:* skaitmeninių įgūdžių trūkumo pašalinimas, plataus dalyvavimo užtikrinimas.

- „One Step Up“ elementai: teikite praktinį mokymą, skatinkite nuolatinį mokymąsi ir analizuokite profesinius poreikius, kad galėtumėte veiksmingai pritaikyti programas.

Čekija: skaitmeninių įgūdžių savaitė (Týden digitálních dovedností) yra savaitės trukmės renginys, skirtas suaugusiųjų skaitmeniniam raštingumui didinti, kurio metu vyksta mokymai, seminarai ir parodos apie skaitmeninius įrankius ir komunikaciją internetu.

- *Stiprybės:* didelis dalyvavimo lygis, įvairios mokymosi galimybės, stiprus vyriausybės ir technologijų organizacijų palaikymas.
- *Trūkumai:* ribotos finansinės paskatos, poreikis didesniai viešiniui.
- *Galimybės:* finansinės paskatos darbdaviams subsidijuoti darbuotojų mokymą, plečiant skaitmeninės įtraukties iniciatyvas.
- *Iššūkiai:* didelis skaitmeninių įgūdžių atotrūkis tarp darbo jėgos.
- „One Step Up“ elementai: didinkite darbdavių įsitraukimą, skatinkite dalyvauti ir populiarinkite skaitmeninio raštingumo iniciatyvas.

Prancūzija: Programos „Savarankiškai nustatomi mokymosi metodai“ pagrindinis dėmesys skiriamas suaugusiems besimokantiems asmenims, siekiant išmokti valdyti savo mintis, emocijas ir veiksmus, kad lengviau pasiektų mokymosi tikslus, akcentuojant emocinį intelektą ir savarankiškumą.

- *Stiprybės:* suasmenintas ir orientuotas į besimokantįjį, palaiko emocinį ir pažintinį vystymąsi.
- *Trūkumai:* sudėtingas įgyvendinimas, reikalauja didelės savimotyvacijos.
- *Galimybės:* integracija su mokymosi bendradarbiaujant modeliais, technologijų naudojimas savarankiškam mokymuisi palaikyti.
- *Iššūkiai:* įvairus besimokančiųjų savimotyvacijos lygis, įgyvendinimo sudėtingumas, emocinio ir pažintinio vystymosi pusiausvyrą, technologijų integracija ir prieinamumas, kultūrinis ir institucinis pasipriešinimas.

- „One Step Up“ elementai: pasitelkite asmeninius mokymosi planus, įtraukite emocinio intelekto ugdymą ir naudokite technologijas savarankiškam mokymuisi palaikyti.

Airija: Nacionalinės suaugusiųjų raštingumo agentūros (NALA) strategijos dėmesys sutelkiamas į individualizuotus, lanksčius ir įtraukius mokymosi metodus, skirtus žemos kvalifikacijos suaugusiems besimokantiems asmenims.

- *Stiprybės:* lankstūs ir įtraukiantys mokymosi metodai, pritaikyti pagal individualius besimokančiojo poreikius.
- *Trūkumai:* riboti ištekliai, iššūkiai palaikant ilgalaikį įsipareigojimą.
- *Galimybės:* įkurti bendruomenės mokymosi centrus, plėsti skaitmeninius mokymosi išteklius.
- *Iššūkiai:* stigmos, susijusios su suaugusiųjų mokymusi, įveikimas, ilgalaikio dalyvavimo užtikrinimas.
- „One Step Up“ elementai: skatinkite bendruomenės mokymosi iniciatyvas, naudokite įtraukiojo mokymosi praktiką ir panaudokite technologijas lanksčioms mokymosi galimybėms kurti.

Lietuva: suaugusiųjų ir įmonių dalyvavimo mokymesi didinimas yra nacionalinė iniciatyva, kuria siekiama padidinti suaugusiųjų ir įmonių dalyvavimą visą gyvenimą trunkančiame mokyme, pasitelkiant naujoviškus metodus ir įtraukiant bendruomenę.

- *Stiprybės:* bendruomenės stiprinimas, įtraukus ir orientuotas į praktinius mokymus.
- *Trūkumai:* ribotas pasiekiamumas, iššūkiai palaikant įsitraukimą.
- *Galimybės:* įgyvendinti programas netoli besimokančiųjų gyvenamosios vietos, pasiūlyti praktinę pagalbą, pavyzdžiui, vaikų priežiūrą ir kelionių išlaidų kompensaciją.
- *Iššūkiai:* švietimo sistema ir atskirtis.

- „One Step Up“ elementai: didinkite mokymosi modelių prieinamumą, suteikite praktinę pagalbą besimokantiejiems ir skatinkite lanksčias mokymosi galimybes.

Lenkija: Gatvės švietimo festivalis yra kasmetinis edukacinis renginys Varšuvoje, paverčiantis viešąsias erdves gyvybingomis mokymosi aplinkomis, skatinančiomis mokymąsi visą gyvenimą.

- *Stiprybės:* didelis matomumas, bendruomenės įsitraukimas, įvairios mokymosi galimybės.
- *Trūkumai:* tęstinumo ir koordinavimo iššūkiai, ribotas pasiekiamumas.
- *Galimybės:* stiprinti bendradarbiavimą su vietos organizacijomis, diegti efektyvius vertinimo metodus.
- *Iššūkiai:* užtikrinti nuolatinį dalyvavimą po festivalio.
- „One Step Up“ elementai: skatinkite bendradarbiavimą, kūrybiškai naudokite viešąsias erdves edukaciniams renginiams ir įgyvendinkite tolesnę veiklą, kad išlaikytumėte įsitraukimą.

Portugalija: dalyvavimas kūrybinėje veikloje akcentuoja kūrybinę veiklą ir parodas, kad padidintų besimokančiųjų savigarbą ir pasitikėjimą, skatinant įsitraukimą į mokymąsi visą gyvenimą.

- *Stiprybės:* teigiamas poveikis savigarbai, įvairi ir patraukli veikla.
- *Trūkumai:* ribotas finansavimas ir išteklių apribojimai, tęstinumo iššūkiai.
- *Galimybės:* užtikrinti konkrečius finansavimo srautus, integruoti kūrybinius modelius į nacionalinę politiką.
- *Iššūkiai:* nuoseklios kokybės ir įsitraukimo užtikrinimas, vėluojančių mokėjimų ir sutrumpėjusių kursų trukmės problema.
- „One Step Up“ elementai: skirkite finansavimą kūrybingiems mokymosi modeliams, integruokite alternatyvius mokymosi metodus į nacionalines strategijas ir propaguokite kūrybiško mokymosi naudą.

Analizė pabrėžia novatoriškus ir įvairius metodus, taikomus dalyvaujančiose šalyse, siekiant įtraukti žemos kvalifikacijos suaugusius besimokančius asmenis taikant alternatyvius ir kūrybingus modelius. Šios iniciatyvos sprendžia įprastas kliūtis, tokias kaip finansavimo problemos, prieinamumas ir skaitmeninė atskirtis, kartu pabrėžiant pritaikytų paramos paslaugų ir bendruomenės įsitraukimo poreikį. Mokantis iš šių modelių ir integruojant sėkmingus elementus į platesnio požiūrio strategijas, projektas „One Step Up“ gali padidinti suaugusiųjų švietimo programų veiksmingumą ir pasiekiamumą, puoselėti mokymosi visą gyvenimą kultūrą ir asmeninį tobulėjimą. Siekiant tvaraus šių švietimo iniciatyvų augimo ir poveikio, labai svarbu spręsti nustatytas problemas ir išnaudoti galimybes.

3.4. ŽEMOS KVALIFIKACIJOS SUAUGUSIŲJŲ POŽIŪRIS

Ketvirtoji projekto „One Step Up“ lyginamosios analizės dalis buvo skirta žemos kvalifikacijos suaugusiųjų požiūriui į švietimą ir mokymąsi visą gyvenimą tirti. Šių požiūrių supratimas yra labai svarbus kuriant veiksmingas strategijas ir programas, kurios įtrauktų šią demografinę grupę ir atsižvelgtų į jų unikalius poreikius bei patiriamas kliūtis. Tyrimo metu buvo nustatytos bendros temos, iššūkiai ir galimybės dalyvaujančiose šalyse, pateikiant išsamų vaizdą apie tai, kaip žemos kvalifikacijos suaugusieji suvokia švietimą ir įsitraukia į jį.

Pagrindinės dėmesio sritys

- **Įprastos kliūtys:** žemos kvalifikacijos suaugusieji dažnai susiduria su keliomis kliūtimis įsitraukti į švietimą: finansiniais suvaržymais, laiko valdymo problemomis, skaitmeninių įgūdžių spragomis ir socialinėmis stigmomis. Šios kliūtys gali labai paveikti jų norą ir gebėjimą dalyvauti mokymosi visą gyvenimą programose.
- **Pritaikytos pagalbos poreikis:** yra pripažinta būtinybė teikti pritaikytas paramos paslaugas, kad būtų įtraukiami žemos kvalifikacijos suaugusieji. Tai apima finansinę pagalbą, lanksčius mokymosi grafikus, skaitmeninio raštingumo mokymą ir individualius mokymosi būdus.
- **Skaitmeninė atskirtis.** Didelė dalis žemos kvalifikacijos suaugusiųjų susiduria su skaitmenine atskirtimi, o tai dar labiau apsunkina jų galimybes gauti išsilavinimą. Skaitmeninio raštingumo problemos sprendimas ir prieigos prie būtinų technologijų suteikimas yra esminiai žingsniai siekiant užpildyti šias spragas.

Išvados pagal šalį

Kroatija: žemos kvalifikacijos suaugusieji dažnai demonstruoja nenorą įsitraukti į formalųjį išsilavinimą dėl praeities neigiamos patirties ir nepasitikėjimo savo sugebėjimais.

- *Kliūty:* finansiniai suvaržymai, laiko trūkumas dėl darbo ir šeimos įsipareigojimų ir ribotos galimybės lankyti atitinkamus kursus.
- *Galimybės:* lankstesnių mokymosi galimybių ir bendruomenės paramos siūlymas, kad švietimas taptų prieinamesnis.
- *Iššūkiai:* stigmos, susijusios su suaugusiųjų mokymusi, įveikimas ir pakankamos paramos teikimas įsitraukimui palaikyti.
- „One Step Up“ *elementai:* kurkite bendruomenės informavimo programas, kad padidintumėte informuotumą ir sumažintumėte stigmas, siūlykite finansinę paramą ir lanksčius mokymosi grafikus.

Kipras: daugelis žemos kvalifikacijos suaugusiųjų pripažįsta švietimo vertę, tačiau jaučiasi neturintys skaitmeninių įgūdžių, reikalingų šiuolaikinei mokymosi aplinkai.

- *Kliūty:* skaitmeninių įgūdžių trūkumai, finansinės problemos ir laiko stoka.
- *Galimybės:* organizuoti išsamias skaitmeninio raštingumo programas ir siūlyti finansinę pagalbą siekiant sumažinti išlaidas.
- *Iššūkiai:* nuoseklus įsitraukimo užtikrinimas ir pasipriešinimo naujų technologijų mokymuisi įveikimas.
- „One Step Up“ *elementai:* organizuokite skaitmeninio raštingumo mokymus, siūlykite finansines paskatas ir pabrėžkite skaitmeninių įgūdžių naudą įsidarbinimui.

Čekija. Žemos kvalifikacijos suaugusieji dažnai jaučiasi atskirti nuo formaliojo švietimo sistemų ir teikia pirmenybę neformalaus mokymosi aplinkoms.

- *Kliūtys:* finansiniai suvaržymai, informuotumo apie galimas programas trūkumas ir skaitmeninė atskirtis.
- *Galimybės:* neformalaus ir bendruomeninio mokymosi galimybių skatinimas ir informuotumo apie esamas programas didinimas.
- *Iššūkiai:* sumažinti atotrūkį tarp neformalaus ir formalaus švietimo ir spręsti skaitmeninio raštingumo problemas.
- „*One Step Up*“ *elementai:* sustiprinkite bendruomenę grįsto mokymosi skatinimą, teikite skaitmeninio raštingumo programas ir ieškokite būdų apjungti neformalų ir formalų švietimą.

Prancūzija: žemos kvalifikacijos suaugusieji dažnai į švietimą žiūri teigiamai, tačiau juos atbaido registravimosi į kursus sudėtingumas ir kaina.

- *Kliūtys:* finansinės problemos, sudėtingi administraciniai procesai ir ribotas tinkamų programų prieinamumas.
- *Galimybės:* supaprastinti registracijos procesus ir teikti finansinę paramą bei konsultacijas.
- *Iššūkiai:* sumažinti administracines kliūtis ir užtikrinti, kad programos būtų prieinamos ir aktualios.
- „*One Step Up*“ *elementai:* supaprastinkite administracinius procesus, siūlykite finansinę pagalbą ir pritaikykite programas, kad atitiktų specifinius žemos kvalifikacijos suaugusiųjų poreikius.

Airija: daugelis žemos kvalifikacijos suaugusiųjų mato švietimo naudą, bet dvejoja dėl praeities nesėkmių ir nepasitikėjimo savimi.

- *Kliūtys:* socialinė stigma, finansiniai suvaržymai ir laiko valdymo problemos.

- *Galimybės*: palankios mokymosi aplinkos teikimas ir finansinė pagalba.
- *Iššūkiai*: įveikti socialinę stigmą ir išlaikyti ilgalaikį įsipareigojimą.
- „*One Step Up*“ *elementai*: kurkite palankias mokymosi bendruomenes, teikite finansinę paramą ir kurkite lanksčius mokymosi grafikus.

Lietuva: žemos kvalifikacijos suaugusieji paprastai yra atviri mokymuisi, tačiau susiduria su didelėmis kliūtimis, susijusiomis su prieinamumu ir kaina.

- *Kliūtytys*: finansiniai suvaržymai, vietinių švietimo galimybių trūkumas ir ribotas informuotumas.
- *Galimybės*: išplėsti prieigą prie švietimo naudojant internetines ir bendruomenines programas.
- *Iššūkiai*: finansinių kliūčių šalinimas ir informuotumo apie galimas programas didinimas.
- „*One Step Up*“ *elementai*: padidinkite mokymosi internetu galimybes, teikite finansinę pagalbą ir didinkite informuotumą.

Lenkija: žemos kvalifikacijos suaugusieji dažnai jaučiasi atskirti nuo tradicinių švietimo sistemų ir išreiškia norą gauti praktiškesnį, su darbu susijusį mokymąsi.

- *Kliūtytys*: finansinės problemos, ribotas atitinkamų kursų prieinamumas ir socialinė stigma.
- *Galimybės*: siūlyti praktinius, su darbu susijusius mokymus ir finansinę paramą.
- *Iššūkiai*: sumažinti socialinę stigmą ir užtikrinti, kad kursai būtų aktualūs bei prieinami.
- „*One Step Up*“ *elementai*: kurkite su darbu susijusias mokymosi programas, siūlykite finansines paskatas ir propaguokite išsilavinimo vertę, siekiant karjeros.

Portugalija: žemos kvalifikacijos suaugusieji pripažįsta švietimo svarbą, bet dažnai jiems trukdo finansiniai suvaržymai ir skaitmeninių įgūdžių trūkumai.

- *Kliūtys:* finansinės problemos, skaitmeninė atskirtis ir ribota prieiga prie atitinkamų kursų.
- *Galimybės:* finansinės paramos teikimas ir išsamios skaitmeninio raštingumo programos.
- *Iššūkiai:* finansinių kliūčių šalinimas ir skaitmeninio raštingumo užtikrinimas.
- *„One Step Up“ elementai:* siūlykite finansinę pagalbą, mokykite skaitmeninio raštingumo ir išplėskite prieigą prie atitinkamų kursų.

Analizė atskleidžia, kad nors žemos kvalifikacijos suaugusieji visose dalyvaujančiose šalyse paprastai pripažįsta švietimo svarbą, jie susiduria su didelėmis kliūtimis, kurios trukdo jiems įsitraukti. Finansiniai suvaržymai, skaitmeninių įgūdžių spragos, laiko valdymo problemos ir socialinė stigma yra dažni iššūkiai, kuriuos reikia spręsti. Specialiai pritaikytos paramos paslaugos, įskaitant finansinę pagalbą, lanksčius mokymosi grafikus ir skaitmeninio raštingumo mokymą, yra labai svarbios siekiant pagerinti įsitraukimą ir dalyvavimą mokymosi visą gyvenimą programose. Suprasdamas šiuos požiūrius ir kliūtis, projektas „One Step Up“ gali sukurti veiksmingesnes strategijas, skirtas remti žemos kvalifikacijos suaugusiųjų mokymosi procese, skatinant nuolatinio mokymosi ir asmeninio tobulėjimo kultūrą. Norint sukurti įtraukią ir palaikančią suaugusiųjų švietimo sistemą, būtina spręsti nustatytas problemas ir panaudoti galimybes.

4. PAGRINDINĖS FOCUS GRUPIŲ IŠVADOS

„One Step Up“ focus grupių tikslas buvo ištirti įvairius suaugusiųjų švietimo aspektus, identifikuoti gerąsias patirtis ir spręsti iššūkius, su kuriais susiduria žemos kvalifikacijos suaugusieji.

Pagrindinės dėmesio sritys

- **Gerosios praktikos suaugusiųjų švietimo srityje:** veiksmingų mokymosi koncepcijų, mokymosi metodų ir skaitmeninių priemonių nustatymas, akcentuojant novatoriškus metodus ir sėkmingas programas.
- **Suaugusiųjų įtraukimo į švietimą įrankiai:** strategijų ir priemonių, skirtų suaugusiems gražinti švietimą, tyrimas. Aptariamas praktinis lankstumas, mokymasis bendruomenėje ir lankstus tvarkaraštis.
- **Suaugusiųjų įtraukimo į mokymąsi visą gyvenimą priemonės:** susidomėjimo ir motyvacijos palaikymo metodų nagrinėjimas. Pabrėžiame bendradarbiavimo seminarus, socialines mokymosi platformas ir individualius mokymosi būdus.
- **Įrankiai, skirti suaugusiems besimokantiems sutelkti dėmesį:** strategijų aptarimas, kaip išlaikyti susikaupimą ir įsipareigojimą. Taikomi tokie metodai kaip trumpi mokymosi laikotarpiai, savęs įvertinimas ir reguliarios pertraukėlės.
- **Skaitmeniniai įrankiai suaugusiųjų švietime:** skaitmeninių priemonių integravimo ir poveikio tyrinėjimas. Diskutuojama apie el. mokymosi platformas, interaktyvią mediją ir dirbtinio intelekto palaikomas programas.

- **Įtraukimo strategijos:** dalijimasis veiksmingomis įtraukimo strategijomis, tokiomis kaip žaidimai ir mokymasis projektais. Strategijų pritaikymas žemos kvalifikacijos suaugusiųjų poreikiams tenkinti.
- **Iššūkiai ir kliūtys:** bendrų iššūkių, tokių kaip finansiniai suvaržymai, laiko valdymas, skaitmeninių įgūdžių trūkumai ir socialinė stigma, nustatymas. Siūlomi sprendimai, kaip suaugusiųjų švietimas būtų įtraukesnis.
- **Politikos rekomendacijos:** politikos rekomendacijų kūrimas remiantis focus grupės išvadomis. Politikos formuotojų vaidmens, remiant suaugusiųjų švietimą, aptarimas.

Šios sritys užtikrino visapusišką suaugusiųjų švietimo problemų ir galimybių tyrimą, suteikdamos vertingą indėlį kuriant tikslines politikos rekomendacijas ir geriausią praktiką.

Išvados pagal šalį

Kroatija taiko įvairius interaktyvius ir bendradarbiaujančius mokymosi metodus, kad įtrauktų suaugusiuosius, daug dėmesio skiriama praktinei veiklai.

- *Mokymosi koncepcijos:* plačiai naudojamas projektinis mokymasis, mokymasis bendradarbiaujant ir mikro-mokymasis.
- *Įtraukimo strategijos:* praktinis mokymasis, modeliavimo žaidimai ir interaktyvūs įrankiai yra veiksmingi.
- *Pagrindinės sritys:* Skaitmeninio raštingumo problemos ir praktinių mokymosi tikslų nustatymas.

Pagrindinės rekomendacijos:

- *Išplėskite mokymąsi projektais:* skatinkite besimokančiuosius dirbti su projektais, susijusiais su realių situacijų scenarijais.

- *Naudokite praktinę veiklą:* įtraukite besimokančiuosius atlikdami praktines, praktines užduotis.
- *Ugdykite skaitmeninį raštingumą:* renkite mokymus, kad pagerintumėte besimokančiųjų skaitmeninį raštingumą.

Kipras daugiausia dėmesio skiria su darbu susijusiam mokymuisi ir tradicinių bei šiuolaikinių mokymosi metodų derinimui, kad įtrauktų žemos kvalifikacijos suaugusiuosius.

- *Mokymosi koncepcijos:* pabrėžiamos su darbu susijusios mokymosi koncepcijos ir mikro-mokymasis.
- *Įsitraukimo strategijos:* personalizuotas mokymasis, įtraukiant visus kūno pojūčius ir projektais grįsti metodai yra veiksmingi.
- *Tikslinės sritys:* Multi-modalinių tekstų ir skaitmeninių įrankių naudojimas mokymosi patirčiai gerinti.

Pagrindinės rekomendacijos:

- *Skatinkite su darbu susijusį mokymąsi:* susiekite mokymąsi su darbu susijusiais įgūdžiais ir realių situacijų scenarijais.
- *Sujunkite tradicinius ir šiuolaikinius metodus:* naudokite įprastų ir skaitmeninių mokymosi metodų derinį.
- *Sužadinkite skirtingas jutimo sritis:* įtraukite vizualinę, klausos, kinestetinę ir skaitymo / rašymo veiklą.

Čekija daug dėmesio skiria skaitmeninėms priemonėms ir pasirengimui prieš užsiėmimus, kad pagerintų suaugusiųjų mokymosi patirtį.

- *Mokymosi koncepcijos:* Pasirengimas prieš užsiėmimus naudojant internetinius išteklius ir nuolatinis medžiagos prieinamumas yra pagrindinės strategijos.
- *Įtraukimo strategijos:* plačiai naudojamos žaidybinės kortelės, tiesioginės apklausos ir bendradarbiavimo įrankiai.

- *Svarbiausios sritys:* svarbu spręsti skaitmeninio raštingumo iššūkius ir teikti įvairią mokymosi medžiagą.

Pagrindinės rekomendacijos:

- *Patobulinkite pasirengimą prieš užsiėmimus:* pateikite internetinius išteklius, kuriuos besimokantieji galėtų peržiūrėti prieš užsiėmimus.
- *Dėmesys skaitmeniniam raštingumui:* tikslingai mokydami įsitikinkite, kad besimokantieji patogiai naudotis skaitmeninėmis priemonėmis.
- *Naudokite bendradarbiavimo įrankius:* įtraukite įrankius, palengvinančius komandinį darbą ir besimokančiųjų bendravimą.

Prancūzijos požiūris į suaugusiųjų švietimą pabrėžia mokymosi susiejimą su profesiniais tikslais ir kritinio mąstymo įgūdžių įtraukimą į mokymosi metodikas.

- *Mokymosi koncepcijos:* Vertinamas praktinis mokymasis ir vengiama tradicinių akademinių metodų. Kritinio mąstymo ugdymas yra pagrindinis mokymosi programų akcentas.
- *Įsitraukimo strategijos:* atsiribojama nuo tradicinių klasės metodų, o žaidybinimas bei bendradarbiavimo praktinių mokymų įtraukimas yra veiksmingos strategijos.
- *Fokusavimo sritys:* emocinis intelektas ir menu pagrįsti metodai naudojami siekiant, kad mokymasis būtų labiau susijęs ir patrauklus.

Pagrindinės rekomendacijos:

- *Skatinkite praktinį mokymąsi:* naudokite realių situacijų scenarijus ir problemų sprendimo užduotis, kad mokymasis būtų tinkamas.
- *Emocinio intelekto lavinimas:* integruokite veiklą, kuri ugdo emocinį intelektą kartu su kognityviniais įgūdžiais.
- *Naudokite menu pagrįstus metodus:* Įtraukite meną ir kūrybiškumą į mokymąsi, kad įtrauktumėte skirtingus besimokančiųjų tipus.

Airijos tikslinė grupė nustatė keletą novatoriškų praktikų, kurios panaudoja skaitmenines priemones ir individualizuotą mokymosi patirtį, kad sudomintų suaugusiuosius.

- *Mokymosi koncepcijos*: apverstos klasės modeliai ir interaktyvios internetinės platformos yra veiksmingos.
- *Įtraukimo strategijos*: žaidimai, istorijų pasakojimas ir socialinio mokymosi platformos yra pagrindiniai metodai.
- *Pagrindinės sritys*: individualizuota mokymosi patirtis ir prisitaikančios mokymosi sistemos patenkina įvairius besimokančiųjų poreikius.

Pagrindinės rekomendacijos:

- *Skatinkite apverstas klases*: paskatinkite besimokančiuosius domėtis medžiaga prieš užsiėmimus, kad maksimaliai pasiektumėte rezultatų mokymosi klasėje metu.
- *Įtraukite pasakojimą*: naudokite pasakojimo metodus, kad mokymasis būtų labiau susijęs ir patrauklus.
- *Pasinaudokite prisitaikančiomis mokymosi sistemomis*: naudokite technologijas, kad pritaikytumėte mokymosi patirtį pagal individualius poreikius.

Lietuvos dėmesys suaugusiųjų švietimui pabrėžia technologijų ir praktinio mokymosi metodų integravimo svarbą siekiant veiksmingai įtraukti besimokančiuosius.

- *Mokymosi koncepcijos*: populiarus yra mokymasis mažose grupėse ir skaitmeninių įrankių, tokių kaip Kahoot, Mentimeter ir Zoom, naudojimas. Dirbtinio intelekto palaikomos programos taip pat naudojamos siekiant veiksmingiau patenkinti besimokančiųjų poreikius.
- *Įtraukimo strategijos*: interaktyvūs žaidimai, internetiniai testai ir suasmeninti mokymosi būdai padeda išlaikyti besimokančiųjų motyvaciją ir įsitraukimą.
- *Pagrindinės sritys*: dėmesys skiriamas saugumui, motyvacijai ir realių poreikių tenkinimui. Prieš kuriant mokymosi programas didelis dėmesys skiriamas auditorijos supratimui.

Pagrindinės rekomendacijos:

- *Sukurkite išsamias skaitmeninio raštingumo programas:* suteikite išsamius mokymus tiek andragogams, tiek besimokantiejiems apie skaitmeninius įrankius ir platformas.
- *Skatinkite mokymosi bendradarbiaujant aplinkas:* skatinkite grupines veiklas ir mokymąsi bendradarbiaujant, kad sustiprintumėte įsitraukimą.
- *Įtraukite dirbtinį intelektą ir pažangias technologijas:* naudokite dirbtinio intelekto palaikomas programas, kad pritaikytumėte mokymosi patirtį ir užpildytumėte kompetencijos spragas.

Lenkijoje tradicinių ir skaitmeninių mokymosi metodų derinys naudojamas suaugusiems besimokantiems asmenims, daug dėmesio skiriant individualizuotam mokymuisi ir palankioms aplinkoms.

- *Mokymosi koncepcijos:* mišrus mokymasis, daugialypės terpės pristatymai ir žaidimų naudojimas yra įprasti.
- *Įtraukimo strategijos:* personalizuotas mokymasis ir mikro-mokymosi moduliai yra veiksmingi žemos kvalifikacijos suaugusiems.
- *Pagrindinės sritys:* laiko valdymo mokymai ir interaktyvios mokymosi aplinkos kūrimas yra labai svarbūs.

Pagrindinės rekomendacijos:

- *Išplėskite mišraus mokymosi modelius:* apjunkite mokymąsi internetu ir kontaktinė mokymąsi, kad suteiktumėte lankstumo.
- *Ugdykite laiko valdymo įgūdžius:* pasiūlykite mokymus, kurie padėtų besimokantiejiems efektyviai valdyti savo laiką.
- *Naudokite žaidimus:* naudokite žaidybinimo elementus, kad mokymasis būtų patrauklesnis ir interaktyvesnis.

Portugalijoje interaktyvių priemonių ir praktinių situacijų integravimas į mokymą yra akcentuojamas siekiant sustiprinti besimokančiųjų įsitraukimą.

- *Mokymosi koncepcijos:* dažniausiai naudojamos interaktyvios lentos, daugialypės terpės palaikymas ir mišraus mokymosi modeliai.
- *Įsitraukimo strategijos:* mikro-mokymasis, interaktyvūs žaidimai ir praktinė veikla yra veiksmingi.
- *Pagrindinės sritys:* turinio susiejimas su realių situacijų pavyzdžiais ir motyvacinių priemonių naudojimas, siekiant išlaikyti įsitraukimą.

Pagrindinės rekomendacijos:

- *Pagerinkite interaktyvių įrankių naudojimą:* naudokite interaktyvias lentas ir daugialypės terpės įrankius, kad įtrauktumėte besimokančiuosius.
- *Dėmesys praktiniam mokymui:* susiekite mokymosi turinį su praktiniais, realių situacijų scenarijais.
- *Naudokite mikro-mokymąsi:* suskirstykite sudėtingas temas į trumpesnes, lengviau įveikiamas potemes.

5. SUAUGUSIŲJŲ ĮTRAUKIMO Į ŠVIETIMĄ PRIEMONĖS

Norint vėl įtraukti suaugusiuosius į švietimą, reikia naudoti naujoviškus ir interaktyvius įrankius, atitinkančius jų unikalius poreikius ir pageidavimus. Šios priemonės buvo nustatytos kaip veiksmingos įvairiose šalyse:

Žaidimas: naudokite žaidybinimo elementus, tokius kaip viktorinos, taškai ir ženkleliai, kad mokymasis būtų patrauklesnis.

Interaktyvios platformos: tokie įrankiai kaip Zoom, Microsoft Teams ir Moodle palengvina mokymąsi ir bendradarbiavimą internete.

Praktiniai mokymai: mokymosi turinio susiejimas su realių situacijų scenarijais padeda besimokantiejiems suprasti savo išsilavinimo svarbą.

Pagrindinės strategijos:

Individualizuotas mokymasis: pritaikykite mokymosi patirtį pagal individualius poreikius ir pageidavimus.

Mokymasis bendruomenėje: įtraukite besimokančiuosius per bendruomenės iniciatyvas ir praktinių įgūdžių užsiėmimus.

Lankstus planavimas: pasiūlykite lanksčius mokymosi laikus, kad atitiktų besimokančiųjų tvarkaraščius.

6. SUAUGUSIŲJŲ ĮTRAUKIMO Į MOKYMĄSI VISĄ GYVENIMĄ PRIEMONĖS

Norint įtraukti suaugusiuosius į mokymąsi visą gyvenimą, reikia sukurti mokymosi patirtį, kuri būtų maloni, tinkama ir prieinama. Šios priemonės ir strategijos pasirodė veiksmingos:

Žaidimas: įtraukiant žaidybinimo elementų, kad mokymasis būtų įdomus ir patrauklus.

Bendradarbiavimo seminarai: palengvinti grupinį mokymąsi ir paramą per užsiėmimus bei komandos formavimo veiklas.

Skaitmeniniai įrankiai: naudokite tokias platformas kaip Kahoot, Padlet ir Canva, kad sukurtumėte interaktyvią mokymosi patirtį.

Pagrindinės strategijos:

Mokymasis grįstas projektais: skatinkite besimokančiuosius dirbti su projektais, kurie pritaiko jų žinias realiose situacijose.

Istorijų pasakojimas: naudokite pasakojimo metodus, kad mokymasis būtų labiau artimas ir patrauklesnis.

Socialinio mokymosi platformos: palengvinkite mokymosi bendradarbiaujant paramą ir tinklų kūrimą per socialines mokymosi platformas.

7. ĮRANKIAI, SKIRTI SUAUGUSIEMS BESIMOKANTIEMS SUTELKTI DĖMESĮ

Norint išlaikyti dėmesį suaugusiems besimokantiems asmenims, reikia naudoti strategijas, kurios padeda sutrumpinti ilgas mokymosi sesijas ir palaiko besimokančiųjų dėmesį. Šios priemonės ir strategijos yra veiksmingos:

Trumpi mokymosi laikotarpiai: venkite ilgų užsiėmimų laikotarpių, kad nebūtų nuobodu.

Įsivertinimas: leidžia besimokantiems išsikelti ir įvertinti savo tikslus.

Pertraukos: suplanuokite reguliarias pertraukas, kad atnaujintumėte ir įsisavintumėte informaciją.

Pagrindinės strategijos:

Interaktyvi veikla: naudokite kūrybines užduotis, viktorinas ir daugialypės terpės išteklius, kad išlaikytumėte susidomėjimą.

Energija: įtraukite dinamišką veiklą, kad besimokantieji būtų įsitraukę ir dėmesingi.

Aiškūs mokymosi tikslai: nustatykite aiškius tikslus ir reguliariai pateikite grįžtamąjį ryšį, kad besimokantieji neatsiliktų.

8. SKAITMENINĖS PRIEMONĖS SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIME

Skaitmeninės priemonės atlieka itin svarbų vaidmenį šiuolaikiniame suaugusiųjų švietime, nes jos suteikia lankstumo ir prieinamumo besimokantiejiems. Šios priemonės buvo nustatytos kaip veiksmingos įvairiose šalyse:

El. mokymosi platformos: tokie įrankiai kaip „Google Classroom“, „Quizlet“ ir „Duolingo“ siūlo lanksčias mokymosi galimybes.

Interaktyvioji medija: vaizdo įrašai, internetinės transliacijos ir interaktyvios viktorinos atitinka skirtingus mokymosi stilius.

Dirbtinio intelekto integravimas: dirbtinio intelekto palaikomos programos suteikia personalizuoto mokymosi patirtį.

Pagrindinės strategijos:

Mišriojo mokymosi modeliai: derinkite mokymąsi internetu ir kontaktinį mokymąsi, kad būtų užtikrintas maksimalus lankstumas.

Adaptyvios mokymosi sistemos: naudokite technologijas, kad pritaikytumėte mokymosi patirtį pagal individualius poreikius.

Interaktyvūs skaitmeniniai įrankiai: naudokite įrankius, kurie įtraukia besimokančiuosius ir daro mokymąsi interaktyvesnį.

9. REKOMENDACIJOS POLITIKOS FORMUOTOJAMS

Siekiant spręsti iššūkius, su kuriais susiduria žemos kvalifikacijos suaugusieji, ir padidinti suaugusiųjų švietimo sistemų veiksmingumą, politikos formuotojai turi įgyvendinti išsamias ir tikslingas strategijas. Šios rekomendacijos skirtos didinti prieinamumą, skatinti bendradarbiavimą, skatinti lanksčius mokymosi modelius, pripažinti ir patvirtinti ankstesnį mokymąsi bei didinti informuotumą apie mokymosi visą gyvenimą svarbą.

Padidinkite prieinamumą

Finansinė parama. Siekiant sumažinti finansines kliūtis ir padidinti dalyvavimą suaugusiųjų švietime, labai svarbu skirti subsidijas, dotacijas ir stipendijas, skirtas žemos kvalifikacijos ir suaugusiems besimokantiems asmenims. Be to, finansiškai remiant suaugusiųjų švietimo institucijas, jos galės pasiūlyti įperkamus arba nemokamus kursus, todėl švietimas taps prieinamesnis tiems, kuriems jo labiausiai reikia.

Skaitmeninio raštingumo mokymas. Norint įveikti skaitmeninę atskirtį ir užtikrinti įtrauktį, būtina sukurti išsamias skaitmeninio raštingumo programas. Skaitmeninių įgūdžių ugdymo integravimas į visas suaugusiųjų švietimo programas suteiks besimokantiems reikalingų kompetencijų, kad galėtų naršyti ir efektyviai naudoti šiuolaikines švietimo technologijas, taip pagerinant jų mokymosi patirtį ir galimybes įsidarbinti.

Lanksčios mokymosi galimybės: norint sudaryti lanksčius mokymosi grafikus, atitinkančius įvairius besimokančiųjų poreikius, labai svarbu išplėsti mišraus ir internetinio mokymosi platformas. Be to, skatinant mikro-mokymosi modulius, besimokantieji galės susipažinti su mokymosi turiniu trumpais, lengvai valdomais segmentais, todėl mokymasis bus prieinamesnis ir atims mažiau laiko suaugusiems besimokantiems.

Pagrindinės strategijos:

- **Subsidijos ir dotacijos:** skirti lėšų žemos kvalifikacijos suaugusiųjų besimokančiųjų finansinei naštai sumažinti.
- **Skaitmeninio raštingumo programos:** įgyvendinkite plačiai paplitusius skaitmeninio raštingumo mokymus, kad pagerintumėte besimokančiųjų gebėjimus.
- **Mišrus mokymasis:** kurkite ir skatinkite kombinuoto mokymosi internetu ir kontaktinio mokymosi galimybes.

Skatinkite bendradarbiavimą

Skatinkite partnerystes: norint sukurti holistinę ir palaikančią mokymosi ekosistemą, būtina skatinti švietimo įstaigų, pramonės ir vyriausybinių institucijų bendradarbiavimą. Partnerysčių su bendruomeninėmis organizacijomis skatinimas gali toliau remti suaugusiųjų švietimo programų įgyvendinimą, užtikrinant, kad jos būtų svarbios ir prieinamos vietos gyventojams.

Bendruomenės įsitraukimas: remiant bendruomenės mokymosi iniciatyvas, apimančias praktinių įgūdžių pamokas ir vietinius renginius, švietimas gali tapti aktualesnis ir patrauklesnis suaugusiems besimokantiems asmenims. Tinklų kūrimo renginiai ir platformos, skirtos edukatoriams, politikos formuotojams ir besimokantiems dalytis gerąja praktika, padės sukurti stiprią, bendradarbiaujančią bendruomenę, orientuotą į mokymąsi visą gyvenimą.

Tinklų kūrimas ir dalijimasis žiniomis. Regioninių ir nacionalinių forumų, skirtų keistis idėjomis, ištekliais ir geriausia praktika, sukūrimas pagerins suaugusiųjų švietimo programų kokybę ir nuoseklumą. Sukūrus internetines platformas, skirtas nuolatiniam profesiniam tobulėjimui ir suaugusiųjų švietėjų bendradarbiavimui, bus toliau skatinamas jų augimas ir veiksmingumas, o tai galiausiai bus naudinga ir besimokantiesiems.

Pagrindinės strategijos:

- **Institucinis bendradarbiavimas:** kurkite partnerystes, kad pagerintumėte dalijimąsi ištekliais ir naujovėmis.
- **Mokymasis bendruomenėje:** įtraukite besimokančiuosius per į bendruomenę orientuotą edukacinę veiklą.
- **Profesinio tobulėjimo forumai:** kurkite forumus ir internetines platformas, skirtas dalytis žiniomis tarp edukatorių.

Įdiekite lanksčius mokymosi modelius

Mišrus mokymasis: Kuriant mišraus mokymosi modelius, kuriuose būtų derinamas mokymas internetu ir tiesioginis mokymas, galima suteikti lankstumo, reikalingo įvairiems mokymosi poreikiams ir tvarkaraščiams prisitaikyti. Užtikrinus, kad šie modeliai būtų plačiai prieinami ir palaikomi tinkamais ištekliais, bus galima padidinti jų veiksmingumą ir pasiekiamumą.

Mikro-mokymasis: sukūrus trumpus, kryptingus mokymosi modulius, pritaikytus besimokančiųjų užimtumo tvarkaraščiui, mokymasis gali būti lengviau valdomas ir ne toks bauginantis. Naudojant mikro-mokymąsi, siekiant sustiprinti pagrindines sąvokas ir įgūdžius, galima efektyviau ir tikslingiau mokytis, padedant besimokantiesiems išlaikyti ir veiksmingai taikyti žinias.

Adaptyvios mokymosi sistemos: pritaikomos mokymosi technologijos, kurios pritaiko mokymosi turinį pagal individualius besimokančiųjų poreikius, gali suteikti labiau individualizuotą ir veiksmingesnę mokymosi patirtį. Nuolatinis andragogų mokymasis, kaip efektyviai naudoti prisitaikančias mokymosi sistemas, užtikrins, kad šios technologijos būtų išnaudotos iki galo, o tai bus naudinga ir andragogams, ir besimokantiejiems.

Pagrindinės strategijos:

- **Lankstus planavimas:** organizuokite mokymąsi, pritaikytą įvairiems besimokančiųjų tvarkaraščiams.
- **Mikro-mokymosi moduliai:** kurkite trumpus, tikslinius mokymosi modulius.
- **Individualizuotas mokymasis:** naudokite prisitaikančias technologijas, kad pritaikytumėte mokymosi patirtį.

Pripažinimas ir patvirtinimas

Pripažinkite ankstesnį mokymąsi: kurkite sistemas, skirtas pripažinti ir patvirtinti ankstesnį mokymąsi ir darbo patirtį, pripažinti suaugusiųjų jau turimus įgūdžius ir žinias. Pateikus būdus, kaip suaugusiųjų ankstesnį mokymąsi paversti formaliomis kvalifikacijomis, gali žymiai padidėti jų įsidarbinimo galimybės ir motyvacija tęsti mokymąsi.

Pažymėjimai: suaugusiųjų švietimo programų, kurias pripažįsta pramonės šakos ir darbdaviai, pažymėjimai gali suteikti besimokantiejiems apčiuopiamą investicijų grąžą. Šiuos pažymėjimus suderinus su nacionalinėmis kvalifikacijų standartais bus lengviau pripažinti įgūdžius ir užtikrinti, kad besimokančiųjų kvalifikacijos būtų vertinamos ir pripažįstamos įvairiuose sektoriuose ir regionuose.

Karjeros orientavimas: prieiga prie karjeros konsultavimo ir orientavimo paslaugų yra labai svarbi, nes tai padeda suaugusiems atrasti įvairias jiems prieinamas mokymosi galimybes. Nuolatinė pagalba ir kuravimas gali dar labiau sustiprinti ugdymą ir karjeros plėtrą, užtikrinant, kad suaugusieji turėtų reikiamų išteklių ir motyvacijos sėkmingai mokytis.

Pagrindinės strategijos:

- **Ankstesnio mokymosi pripažinimas:** pripažinkite ir įforminkite suaugusiųjų ankstesnę patirtį ir mokymąsi.
- **Darbo rinkos pripažinti pažymėjimai:** siūlykite pažymėjimus, kurie padidina įsidarbinimo galimybes.
- **Karjeros palaikymo paslaugos:** teikite suaugusiems besimokantiems rekomendacijas ir patarimus.

Sąmoningumo didinimas

Informuotumo didinimo kampanijos: itin svarbu vykdyti nacionalines ir regionines kampanijas, skirtas potencialiems besimokantiems informuoti apie suaugusiųjų švietimo programas. Įvairių žiniasklaidos kanalų naudojimas gali padėti pasiekti plačią auditoriją ir paskatinti daugiau suaugusiųjų pasinaudoti mokymosi visą gyvenimą galimybėmis.

Informacijos sklaida. Informacijos apie mokymosi visą gyvenimą galimybes viešinimo tobulinimas naudojant patogiausias internetines platformas užtikrina, kad potencialūs besimokantieji galėtų lengvai pasiekti atitinkamą informaciją. Bendradarbiavimas su vietinėmis organizacijomis platinant šią informaciją gali dar labiau padidinti informuotumą ir padidinti bendruomenės įsitraukimą.

Žiniasklaidos kampanijos: suaugusiųjų besimokančiųjų sėkmės istorijų publikavimas gali įkvėpti ir motyvuoti kitus siekti išsilavinimo. Personalizuotos ir profesinės tęstinio mokymosi naudos demonstravimas gali padėti sumažinti su suaugusiųjų mokymusi susijusią stigmą ir paskatinti daugiau žmonių pasinaudoti šiomis galimybėmis.

Pagrindinės strategijos:

- **Reklaminės kampanijos:** skatinkite iniciatyvas, skirtas informuoti apie suaugusiųjų švietimą.
- **Informacijos prieinamumas:** užtikrinkite, kad informacija apie mokymosi galimybes būtų lengvai prieinama.
- **Sėkmės istorijos:** pasitelkite žiniasklaidą, kad pabrėžtumėte suaugusiųjų besimokančiųjų naudą ir sėkmę.

Norint įgyvendinti šias rekomendacijas, reikės suderintų politikos formuotojų, andragogų, žmonių ir bendruomeninių organizacijų pastangų. Didindami prieinamumą, skatindami bendradarbiavimą, skatindami lanksčius mokymosi modelius, pripažindami ir įformindami ankstesnę mokymąsi bei didindami informuotumą, politikos formuotojai gali sukurti įtraukesnę ir veiksmingesnę suaugusiųjų švietimosi sistemą. Tai netiksuteiks žemos kvalifikacijos suaugusiems galimybę išnaudoti visą savo potencialą, bet ir skatins nuolatinio mokymosi ir asmeninio tobulėjimo kultūrą. Projektas „One Step Up“ pateikia suaugusiųjų švietimo sistemų tobulinimo visoje Europoje gaires, užtikrinančias, kad visi suaugusieji turėtų galimybę tobulinti savo įgūdžius, gilinti žinias ir įsidarbinti.

10. IŠVADOS

Projektas „One Step Up“ suteikė vertingų įžvalgų apie suaugusiųjų švietimo būklę aštuoniose Europos šalyse: Lietuvoje, Prancūzijoje, Lenkijoje, Čekijoje, Airijoje, Portugalijoje, Kipre ir Kroatijoje. Derinant focus grupių ir išsamią antrinių duomenų tyrimus, šis projektas išryškino dabartinės suaugusiųjų švietimo praktikos stipriąsias puses ir iššūkius, o politikos formuotojams buvo pasiūlytos išsamios rekomendacijos, kaip tobulinti suaugusiųjų švietimo sistemas.

Įvairūs požiūriai į suaugusiųjų švietimą: šiame projekte dalyvaujančios šalys taiko daugybę strategijų ir modelių, siekdamos įtraukti žemos kvalifikacijos suaugusiuosius į mokymąsi visą gyvenimą. Šios strategijos apima praktinį į darbo rinką orientuotą mokymąsi, bendruomeninį švietimą, skaitmeninio raštingumo programas ir naujoviškus andragoginius metodus, tokius kaip mikro-mokymasis ir žaidybinimas.

Bendros kliūtys: nepaisant skirtingų požiūrių, bendros kliūtys išlieka visose šalyse. Tai apima finansinius suvaržymus, laiko valdymo problemas, skaitmeninių įgūdžių spragas ir socialinę stigmą. Šių kliūčių šalinimas yra labai svarbus siekiant padidinti dalyvavimo lygį ir užtikrinti suaugusiųjų švietimo programų veiksmingumą.

Skaitmeninių įgūdžių svarba: visuotinai pripažįstamas suaugusiųjų švietėjų skaitmeninių ir andragoginių įgūdžių atnaujinimo poreikis. Skaitmeninis raštingumas yra būtinas tiek andragogams, tiek besimokantiems, kad jie galėtų efektyviai naršyti šiuolaikinėse mokymosi priemonėse ir platformose. Programos, skirtos skaitmeniniams įgūdžiams tobulinti, yra labai svarbios, kad suaugusiųjų švietimas taptų prieinamesnis ir aktualesnis.

Vyriausybės finansavimo vaidmuo: Vyriausybės parama vaidina labai svarbų vaidmenį suaugusiųjų švietimo programų sėkmei. Finansinė pagalba

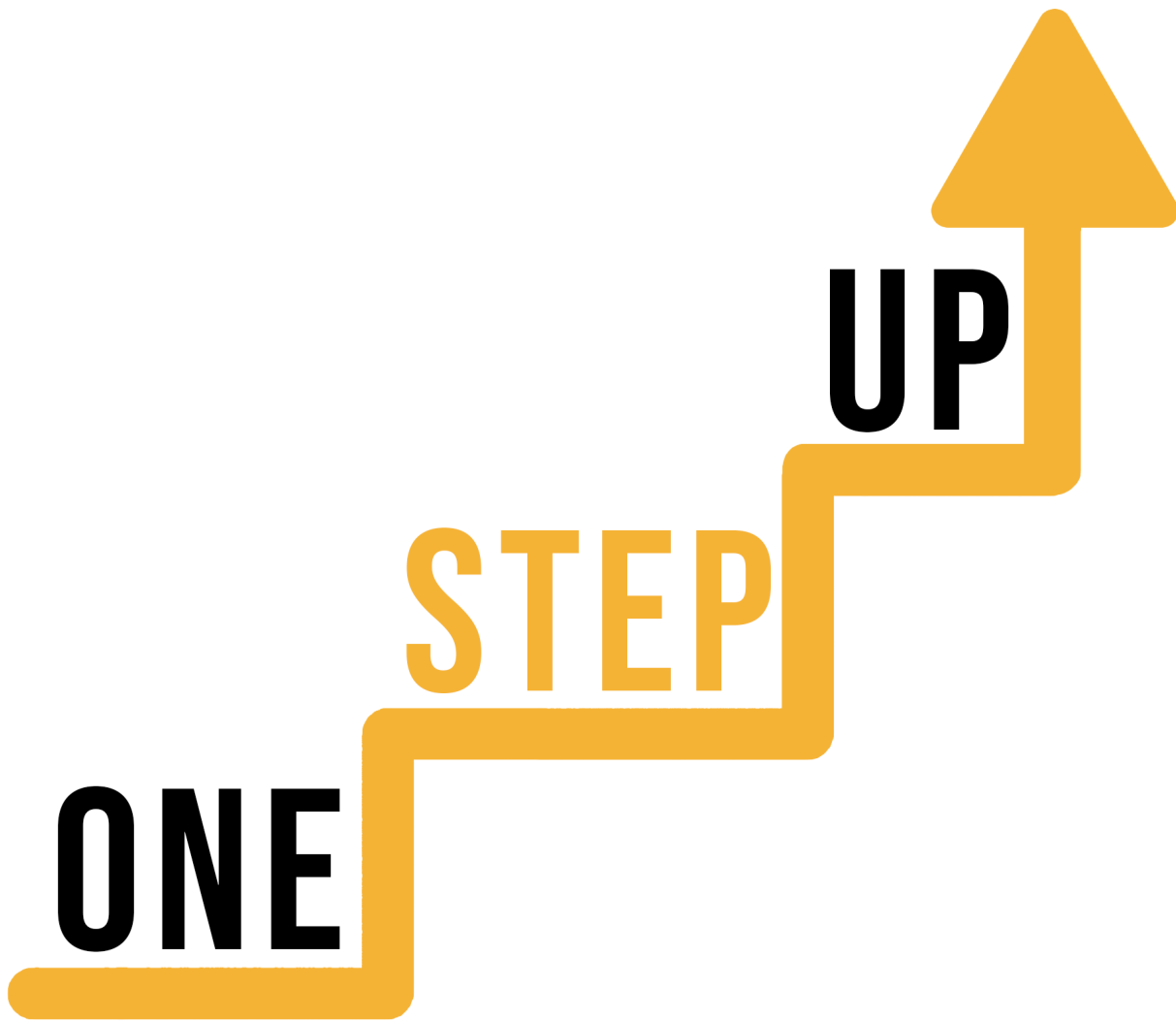
besimokantiems, finansavimas švietimo įstaigoms ir paskatos partnerystei su socialiniais partneriais yra būtinos siekiant išlaikyti ir plėsti suaugusiųjų švietimo iniciatyvas.

Inovatyvūs ir lankstūs mokymosi modeliai: novatoriški modeliai, tokie kaip mišrus mokymasis, mikro-mokymasis ir adaptyvios mokymosi sistemos, parodė daug žadą įtraukiant žemos kvalifikacijos suaugusiuosius. Šie modeliai suteikia lankstumo, reikalingo įvairiems mokymosi poreikiams ir tvarkaraščiams pritaikyti, todėl švietimas tampa prieinamesnis ir veiksmingesnis.

Ankstesnio mokymosi pripažinimas ir įforminimas. Sistemos, skirtos pripažinti ir patvirtinti ankstesnį mokymąsi ir darbo patirtį, yra būtinos norint motyvuoti suaugusiuosius grįžti į išsilavinimą. Šios sistemos padeda įveikti atotrūkį tarp savaiminio mokymosi ir formalių kvalifikacijų, didinant įsidarbinimo galimybes ir karjeros perspektyvas.

Bendruomenės įsitraukimas ir bendradarbiavimas. Bendradarbiavimas tarp švietimo įstaigų, pramonės šakų ir bendruomeninių organizacijų yra labai svarbus kuriant palankią mokymosi ekosistemą. Bendruomenės mokymosi iniciatyvos ir tinklų platformos, skirtos edukatoriams ir suinteresuotosioms šalims, didina suaugusiųjų švietimo programų pasiekiamumą ir poveikį.

Projektas „One Step Up“ pabrėžė esminį naujoviškų ir lanksčių suaugusiųjų švietimo metodų poreikį. Įgyvendindami pateiktas rekomendacijas, politikos formuotojai gali sukurti įtraukesnes ir veiksmingesnes suaugusiųjų švietimo sistemas, skatinančias mokymąsi visą gyvenimą ir įgalinančias žemos kvalifikacijos suaugusiuosius išnaudoti visas savo galimybes. Šis visapusiškas požiūris ne tik pagerins individualius rezultatus, bet ir prisidės prie socialinio ir ekonominės bendruomenių plėtros visoje Europoje.

USTANOVA ZA
OBRAZOVANJE
ODRASLIH | ADULT
EDUCATION
INSTITUTION

CENTRE FOR THE ADVANCEMENT OF RESEARCH
& DEVELOPMENT IN EDUCATIONAL TECHNOLOGY

Future In
Perspective

SOLIDARITE &
INCLUSION

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikoma už juos atsakinga. Projekto numeris: 2022-1-LT01-KA220-ADU-000085898